

Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана
філологічного
факультету
доц. Крохмальний Р.О.

“30” серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОСТМОДЕРНІЗМ У СЛОВАЦЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

	(назва навчальної дисципліни)
галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>035.036 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька</u> (назва спеціалізації)
факультет	<u>філологічний</u> (назва інституту, факультету, відділення)

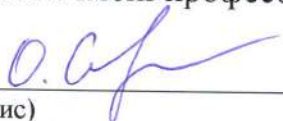
Робоча програма навчальної дисципліни “Постмодернізм у словацькій літературі” для студентів-магістрів 1 курсу за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.036 слов’янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька „30” серпня 2021 року – 12 с.

Розробник: **Хо́да Лі́дія Дми́трівна**, доцент кафедри слов’янської філології імені професора Іларіона Свенціцького, кандидат філологічних наук, доцент.

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри слов’янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

Протокол від “30” серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри слов’янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

(підпис) (асист. Сорока О.Б.)
(прізвище та ініціали)

“30” серпня 2021 року

Затверджено Вченою радою філологічного факультету
Протокол від “30” серпня 2021 року № 1

“30” серпня 2021 року

Голова
(підпис) _____ (доц. Крохмальний Р.О.)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Напрямок підготовки	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність: 035 Філологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1	Спеціалізація 035.036 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька	1-й маг.	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		2-й	-
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 6,3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	16 год.	-
		Практичні, семінарські	
		32 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		102 год.	-
Індивідуальні завдання:		-	
		Вид контролю: іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: ознайомити студентів з історією зародження, філософською та культурологічною основою постмодернізму, із становленням та розвитком словацького постмодернізму, продемонструвати специфіку функціонування цього культурного явища на слов'янському ґрунті, а також ознайомити з творчістю провідних представників словацького постмодерністського літературного простору.

Завдання: навчити розпізнавати ознаки постмодерністської літературної парадигми, проводити компаративний аналіз постмодерністських творів, а також аналізувати конкретний твір, вписуючи його у відповідні поетикальні координати.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- історію виникнення і розвитку постмодернізму у світовій та слов'янських літературах;
- особливості поетики постмодерністської літератури;
- специфіку індивідуальної творчої манери окремих словацьких письменників-постмодерністів;
- погляди літературознавців та критиків на окремі літературні явища та літературні постаті;

вміти:

- засвоїти основні поняття постмодерністської літературної теорії;
- аналізувати й інтерпретувати твори літератури словацького постмодернізму;
- вміти орієнтуватися у словацькому та світовому постмодерністському просторі;
- користуватися критичною літературою;
- оперувати літературознавчими термінами;
- реферувати подану інформацію словацькою мовою;
- оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення;
- упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами;
- застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі;
- оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;

- знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня;
- застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації;
- оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства;
- характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації;
- збирати й систематизувати літературні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів;
- здійснювати науковий аналіз літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних;
- дотримуватися правил академічної доброчесності;
- доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються;
- створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів;
- обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного літературного матеріалу;
- використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог;
- володіти на високому рівні словацькою мовою (усно та письмово) для здійснення професійної діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни II семестр

Змістовий модуль 1.

Slovenská poézia, próza a dráma konca 20. a začiatku 21. st. (vývinové tendencie, autori, diela).

Тема 1. Z histórie a etymológie pojmu *postmoderna*. Východiská a filozofia postmodernizmu. Literárny postmodernizmus: hlavné znaky.

Тема 2. Postmoderné techniky: napodobňovanie, pastiš, persiflaž, palimpsest, intertextualita.

Тема 3. Postmodernizmus v slovanských literatúrach. Špecifiká slovenskej postmodernistickej literatúry. Existenciálny a palimpsestový postmodernizmus slovenskej prózy.

Тема 4. Slovenská postmoderná próza. Staršia a mladšia generácia postmodernistov (D. Tatarka, J. Johanides, D. Dušek, P. Vilikovský, V. Klimáček a iní).

Тема 5. Metafikcia v slovenskej postmodernej próze.

Тема 6. Postmoderná irónia, satira, čierny humor, využívanie viacerých kódov, hra v textoch.

Тема 7. Slovenská postmoderná poézia. Tvorba Petra Macsovszkého, Michala Habaja, Taťjany Lehenovej.

Тема 8. Slovenská postmoderná dráma (M. Lasica, J.Satinský, V.Uhlár).

4. Структура навчальної дисципліни

II семестр												
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усьог о	у тому числі					Ус ьо го	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	ср		л	п	ла б	ін д	с р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Z histórie a etymológie pojmu <i>postmoderna</i> . Východiská a filozofia postmodernizmu. Literárny postmodernizmus: hlavné znaky.		2	4			13						
Тема 2. Postmoderné techniky: napodobňovanie, pastiš, persiflaž, palimpsest, intertextualita.		2	4			13						
Тема 3. Postmodernizmus v slovanských literatúrach. Špecifiká slovenskej postmodernistickej literatúry. Existenciálny a palimpsestový postmodernizmus slovenskej prózy.		2	4			13						
Тема 4. Slovenská postmoderná próza. Staršia a mladšia generácia postmodernistov (D. Tatarka, J. Johanides, D. Dušek, P. Vilikovský,		2	4			12						

V. Klimáček a iní).												
Тема 5. Metafikcia v slovenskej postmodernej próze.	2	4			13							
Тема 6. Postmoderná irónia, satira, čierny humor, využívanie viacerých kódov, hra v textoch.	2	4			13							
Тема 7. Slovenská postmoderná poézia. Tvorba Petra Macsovszkého, Michala Habaja, Tat'jany Lehenovej.	2	4			13							
Тема 8. Slovenská postmoderná dráma (M. Lasica, J.Satinský, B.Uhlár).	2	4			12							
Усього годин		16	32		102							

5. Теми практичних занять

Назва теми		Кількість аудиторних годин
II семестр		
1	Postmodernizmus ako historický jav. Prehľad filozofických interpretácii postmodernizmu. Literárny postmodernizmus. Vzťah postmodernizmu k modernizmu. Slovanské literatúry a postmoderna.	4
2	Téma a štýl v postmodernizme. Pojmy spojené s postmodernou. Postmoderna očami slovenských literárnych vedcov a kritikov.	4
3	Postmoderna ako nová dobová paragigma na Slovensku. Existenciálny a palimpsestový postmodernizmus slovenskej prózy. Pavel Vilikovský. Analýza postmoderného textu.	4
4	Dušan Dušek. Analýza postmoderného textu. Viliam Klimáček. Analýza postmoderného textu.	4
5	Ivan Kadlečík. Analýza postmoderného textu. Dušan Taragel. Analýza postmoderného textu.	4
6	Vladimír Balla. Analýza postmoderného textu. Michal Hvorecký. Analýza postmoderného textu.	4
7	Tat'jana Lehenová. Básnické zbierky <i>Pre vybranú spoločnosť, Cigánsky tábor</i> . Peter Macsovszky. Básnické zbierky <i>Strach z utópie, Ambit</i> a iné.	4
8	Michal Habaj. Básnické zbierky <i>80-967760-4-5</i> (1997), <i>Gymnazistky</i> .	4

	<i>Prázdniny trinásťročnej, Captum Mortuum.</i> Postmoderne divadlo. M. Lasica, J.Satinský, B.Uhlár.	
	Разом	32

6. Самостійна робота

Назва теми		Кількість годин
II семестр		
1	Postmodernizmus ako historický jav. Prehľad filozofických interpretácii postmodernizmu. Literárny postmodernizmus. Vzťah postmodernizmu k modernizmu. Slovanské literatúry a postmoderna.	13
2	Téma a štýl v postmodernizme. Pojmy spojené s postmodernou. Postmoderna očami slovenských literárnych vedcov a kritikov.	13
3	Postmoderna ako nová dobová paradigma na Slovensku. Existenciálny a palimpsestový postmodernizmus slovenskej prózy. Pavol Vilikovský. Analýza postmoderného textu.	13
4	Dušan Dušek. Analýza postmoderného textu. Viliam Klimáček. Analýza postmoderného textu.	12
5	Ivan Kadlečík. Analýza postmoderného textu. Dušan Taragel. Analýza postmoderného textu.	13
6	Vladimír Balla. Analýza postmoderného textu. Michal Hvorecký. Analýza postmoderného textu.	13
7	Taťjana Lehenová. Básnické zbierky <i>Pre vybranú spoločnosť, Cigánsky tábor.</i> Peter Macsovszky. Básnické zbierky <i>Strach z utópie, Ambit</i> a iné.	13
8	Michal Habaj. Básnické zbierky 80-967760-4-5 (1997), <i>Gymnazistky.</i> <i>Prázdniny trinásťročnej, Captum Mortuum.</i> Postmoderne divadlo. M. Lasica, J.Satinský, B.Uhlár.	12
	Разом	102

7. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються такі методи навчання: розповідь, пояснення, відео перегляд матеріалів, бесіда, демонстрація, інформаційно-ілюстративний метод, дискусія, методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності, метод проблемного викладу, метод аналізу та спостереження, методи контролю і самоконтролю (усне опитування, письмовий контроль: тестові завдання).

8. Методи контролю

Підсумковий контроль передбачений у формі іспиту. Іспит оцінюється за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів – 100. Оцінка за іспит складається із 50 балів поточної успішності і 50 балів за складання іспиту.

Бали за поточну успішність нараховуються так (подано максимальну кількість балів, яку може набрати студент):

- практичні/самостійні тощо: 20 % семестрової оцінки:
 - усне опитування здійснюється під час проведення кожного практичного заняття, на якому перевіряється рівень підготовленості студента (кожен студент готує впродовж семестру дві презентації, відповідає на запитання). Презентації оцінюються у 20 балів; запитання до презентацій – 10 балів. Максимальна кількість балів за практичні заняття – 30 балів;
 - письмові контрольні роботи (1 модуль у формі тестів): 20 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20.

Бали за іспит нараховуються так (подано максимальну кількість балів, яку може набрати студент):

- усна частина – 50 балів (2 питання – по 25 балів)
Підсумкова максимальна кількість балів – 100.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточна успішність за семестр			Іспит	Сума
Усне опитування		Модуль 1		
Дві презентації		Запитання	50	100
10	10	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		
			Екзамен, диференційований залік		Залік
A	Відмінно	90 – 100	Відмінно	5	зараховано
B	Дуже добре	81-89	Добре	4	
C	Добре	71-80			
D	Задовільно	61-70	Задовільно	3	
E	Достатньо	51-60			
FX (F)	Незадовільно	0-50	Незадовільно	2	не зараховано

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни складається з:

- конспекту лекцій на паперовому та електронному носіях;
- комплекту письмових тестів;
- списку рекомендованої літератури.

11. Рекомендована література

Основна:

1. Татаренко А. Поетика форми в прозі постмодернізму: досвід сербської літератури. Львів: ПАІС, 2010.
2. Gibová I. Postmoderné postupy v slovenskej próze 60. rokov // Zborník abstraktov z 8. študentskej vedeckej konferencie. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej

3. Rédey Z. Súčasná slovenská próza v kontexte civilizačno-kultúrnych premien. Nitra, 2007.
4. Tužinský J. Postmoderna – Smrť literatúry. T.R.I. Médium. Bratislava, 2002.
5. Žilka T. Modernizmus a postmodernizmus vo svetovej literatúre. Metodické centrum mesta Bratislavy. Bratislava. 1994.

Допоміжна:

6. Бедзір Н. Жіноча тема в українській, словацькій та російській постмодерністичній прозі // Studia Slovakistica: Словацька філологія в Україні: зб. наук. ст. Ужгород: Вид-во О. Гаркуші, 2014. Вип.15. С. 145–152 // <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/4809/1/%D0%96%D0%86%D0%9D%D0%9E%D0%A7%D0%90%20%D0%A2%D0%95%D0%9C%D0%90%20%D0%92%20%D0%A3%D0%9A%D0%A0%D0%90%D0%87%D0%9D%D0%A1%D0%AC%D0%9A%D0%86%D0%99%2C%20%D0%A1%D0%9B%D0%9E%D0%92%D0%90%D0%A6%D0%AC%D0%9A%D0%86%D0%99.pdf>
7. Енциклопедія постмодернізму/ За ред. Ч.Вінквіста та В.Тейлора; Пер. з англ. В.Шовкун; Наук.ред.пер. О.Шевченко. К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. 503 с.
8. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці, 2001.
9. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн, Київ: Критика, 2005. 263 с.
10. Денисова Т. Феномен постмодернізму: контури й орієнтири // Слово і час. 1995. №2. С.18–27.
11. Машкова А. К истории словацкого постмодернизма: проза Павла Виликовского // Девин. №1 (2). 2016. С. 110–124 // <https://cyberleninka.ru/article/n/k-istorii-slovatskogo-postmodernizma-proza-pavla-vilikovskogo/viewer>.
12. Сиваченко Г. Постмодернізм і словацька проза 70-80-их років // Питання літературознавства. 1996. Вип. 3. С. 62–70 // http://nbuv.gov.ua/UJRN/PI_1996_3_9
13. Татаренко А. «Гіпертекст», «гіпертекстуальність», «ергодична література»: походження та окремі аспекти функціонування термінів // Studia Slovakistica: збірник науков.статей / упор.і відп.ред.: С.Пахомова, Я.Джоганик. – Ужгород : О. Гаркуші, 2011. Вип. 11 : Елімінація мовних бар'єрів. С. 102–116 // <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/20280/1/%D0%90.%D0%9B.%20%D0%A2%D0%B0%D1%82%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf>
14. Bajánek J. Americký postmodernizmus ako kríza existencie literatúry 20. storočia // Obrys kmen, roč. 5, 2005. č. 49. S. 3.
15. Balko P., Prokopec P. Literatúra bodka sk. Literárne informačné centrum, 2016.
16. Bokníková-Tóthová A., Čúzy L., Hevier D. a kol. Portréty slovenských spisovateľov 4. Bratislava: Univerzita Komenského, 2007.

17. Grupač M. Súčasná slovenská literatúra po roku 1989. Heslár vybraných slovenských literárnych tvorcov debutujúcich po roku 1989. Martin: Matica slovenská, 2015.
18. Halvoník A. Premeny – literárny proces v slovenskej próze na začiatku 2. tisícročia. Martin: Matica slovenská, 2014.
19. Halvoník A. Premeny – Slovenská próza na rozhraní storočí. Bratislava: Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, 2005/10.
20. Hostová I. Medzi entropiou a víziou. Kritické interpretačné sondy do súčasnej slovenskej poézie. Prešov, 2014. 216 s.
21. Juhásová J. Modlitba v súčasnej slovenskej poézii (aktuálne žánrové tendencie) // *Od symbolu k latencii: spirituálna téma a žáner v súčasnej slovenskej poézii*. Ružomberok: Verbum – vydavateľstvo KU, 2016. S. 105–126.
22. Kolektív autorov. Slovník slovenských spisovateľov. Bratislava: Kaligram, Ústav slovenskej literatúry SAV, 2005.
23. Klučárová B., Štefánková A. Realizácia príbehu v slovenskej postmodernej literatúre // *Podoby a funkcie príbehu: pokus o interdisciplinárnu debatu*. Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., 2011 // <https://www.ucl.cas.cz/slk/data/2010/sbornik/sbornik.pdf>
24. K poetologickým a axiologickým aspektom slovenskej literatúry po roku 1989 II. / ed. M. Součková. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity, 2007.
25. K poetologickým a axiologickým aspektom slovenskej literatúry po roku 2000 II. / ed. M. Součková. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity, 2014.
26. Kol. autorov. Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia. Bratislava, LIC, 2008.
27. Kršáková D. Situácia súčasnej slovenskej literatúry (1990 – 2004) // <http://www.iliteratura.cz/Clanek/17307/situacia-sucasnej-slovenskej-literatury-1->
28. Koli F. K vývinu slovenskej prózy druhej polovice 20. storočia // *Slovenská literatúra*. 2008. 55. č. 5 // <https://www.sav.sk/journals/uploads/01111256--SL-2008-5-Koli-348-369.pdf>
29. Machala D. Otvorené okná literárneho týždenníka. II. zväzok. Literárne informačné centrum, 2001.
30. Markovič E. Palintropickosť a pojem postmodernej v súčasnej slovenskej literatúre // *K poetologickým a axiologickým aspektom slovenskej literatúry po roku 1989 IV*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity. 2011. S. 307–331.
31. Páleníková Z. Postmoderná divadelnosť v tvorbe Viliama Klimáčka // *Slovenské divadlo*, 2007. Roč. 55. č. 4. S. 658–675 // <https://www.sav.sk/journals/uploads/01151237divadlo4-07.pdf>.
32. Parížeková A. Intertextualita v slovenskej postmodernej próze. Podoby medzitextového nadväzovania v prozaickom diele Dušana Duška Ponožky pred odletom // *Slovenská literatúra*. Bratislava, 2016. Roč. 63. č. 2. S. 134–139 // <https://www.sav.sk/journals/uploads/02120907--SL-2016-2-porizekova-134-139.pdf>.
33. Passia R., Taranenková I. Hľadanie súčasnosti. Slovenská literatúra začiatku 21. storočia. Bratislava: Literárne informačné centrum, 2014.
34. Päť x päť (Antológia súčasnej slovenskej prózy). Literárne informačné centrum, 2011.

35. Sliacky O. Klimáček Viliam // Bibiana, roč. 10, 2003. č. 2–3.
36. Slovník diel slovenskej literatúry 20. storočia. Bratislava, Kaligram, 2005.
37. Sondy. Interpretácie kľúčových diel slovenskej literatúry 20. storočia. Kalligram, 2014.
38. Sivcová S. Populárna literatúra a súčasná slovenská próza // <https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Olostiak13/subor/Sivcova.pdf>
39. Šenkár P. Ballova (ne)typická postmoderna // Postmodernismus: smysl, funkce a výklad: (jazyk, literatura, kultura, politika). 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012 // https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/133557/BrnenskeTextykSlovakistice_015-2012-1_15.pdf?sequence=1
40. Špoták R. Súčasná literatúra a mŕtva postmoderna // Motus in verbo: vedecký časopis mladej generácie. Roč. 3. č. 1. 2014. S. 64–72.
41. Šrank J. Individualizovaná literatúra: slovenská poézia konca 20. a začiatku 21. storočia z perspektívy nastupujúcich autorov. Cathedra, 2013. 465 s.
42. Taranenková I. Premeny poetík? (Niekoľko poznámok k reflexii slovenskej literatúry po roku 1989) // Slovenská literatúra, roč. 56, 2009. č. 4. // <http://www.jetotak.sk/autonomna-zona/slovenska-literatura-po-roku-1989>.
43. Zajac P. Druhý polčas. Antológia súčasnej civilizačnej poézie. Bratislav: Slovenský spisovateľ. 1987. 192 s.
44. Zajac P., Jenčíková E. Situácia súčasnej slovenskej literatúry. Slovenské pohľady, 105, 1989. č. 2. S. 45–71.
45. Zambor J. Interpretácia a poetika. O poézii slovenských básnikov 20. storočia. Bratislava, 2005.
46. Žilka T. Postmodernizmus v slovenskej próze // K poetologickým a axiologickým aspektom slovenskej literatúry 90. rokov 20. storočia. Edits. J. Sabol, M. Součková. Prešov: Náuka, 2004. S. 9–17.
47. Žilka T. Metafikcia v slovenskej postmodernej próze // https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/133560/BrnenskeTextykSlovakistice_015-2012-1_18.pdf?sequence=1.
48. <https://zborniky.e-slovak.sk/>